

Izlazi jedamput na mjesec.
Uredništvo i uprava: „SOČA“
Šibenik.
Rukopisi se ne vraćaju.
Anonimno u koš.

„SOČA“

Poštarina plaćena u gotovom.
Pojedini broj 1.50 Dinar.
Pretplata 18 Din. godišnje.
Oglasi po cijeniku.
Glavni urednik: LOVRO GUBERINA.

Glasilo organizacije jugoslovenskih nacionalista u Šibeniku.

God. 1.

Šibenik, 6 listopada 1922.

Br. 3.

PLODOVI ŽRTAVA.

G. Jaša Gargašević napisao je ovih dana u „Jugoslavenskom Lloyd“ članak pod naslovom „Spasavajmo Vojvodinu“ u kom opisuje jadno stanje i zapuštenost najplodnijeg dela naše domovine, iznoseći uz to jednu strašnu činjenicu.

Pisac kaže: „Na prolasku kroz jedan veći vojvodjanski grad ušao sam u jedno nadleštvo, gdje mi se je pružila prilika, da prisustvujem ovom prizoru: Do pisaćeg stola nadležnog činovnika stoje dva gorštaka sa hecegovačkih planina. Otvorivši jedan kovčeg, izvadiše oko dvije hiljade legitimacija, prilog njihovom punomoćju, da u ime dvije hiljade dobrovoljaca prime od države zemlju, koja im je dodijeljena kao nagrada za dobrovoljno učestvovanje u borbama za oslobodjenje. Vjerujte mi na časnu riječ, da je mnogo i mnogo manje, na desetine hiljada manje, bilo dobrovoljaca u ratu, nego što ih danas ima u zemlji prijavljenih za nagradu, i vjerujte mi na časnu riječ, da su pravi dobrovoljci ratnici, oni koji su učestvovali u borbama u Dobruđi i u redovima srbijanskih borbenih jedinica, najmanje tražili i najmanje dobili. Dobrovoljci nisu bili u takvom ogromnom broju pod zastavom slobode, kao što nas danas hoće da uvjere neki političari, čiji su „oni“ korteši i glasači.“ I zatim opet: „Zemlja se dijeli, a oni na koje glasi legitimacija i ne dolaze. Njihovi predstavnici prodavaju zemlju za godišnji rad na općinskom dobošu: ko da više? Spekulanti iz susjednih ili istih općina kupuju. A pošto nisu zemljoradnici, u oskudici radne snage, u većini slučajeva zemlja ostaje neobrađena i pusta, dok je nekoliko ljudi pod lijepim nazivom „dobrovoljaca“ na laki način došlo do para.“

Ovoj istini ne treba nikakova komentara. Nešto žalosnijeg i nešto gadnijeg si ne mogosmo ni zamisliti. Ljudi, koji nisu ni videli dobrovoljačkih legija, a možda med njima i oni, koji su u redovima austrijske vojske dekoracije sticali i možda oni, koji su nas denuncirali i genili, pobiru plod sa tla natopljenog krvlju osloboditelja. Zemlja, koju bi imao da obradjuje i uživa pošten zemljoradnik, deli se nesavesnim izrabivačima, koji se pod krinkom boraca i mučenika

obogaćuju i ta zemlja, koja bi imala da rađa hlebom i blagostanjem, kola od ruke do ruke židova i špekulanata, te se kroz par godina pretvara u beskorisnu ledinu i otud siromaštvo, skupoća, glad.

Kakovo nas čustvo može da obuzme, kad s galerije gledamo na našu narodnu skupštinu i znamo, da u njoj sede i naciju zastupaju ljudi, koji ovom cenom kupuju izborne kuglice i koji si tim sredstvima probijaju put u narodno predstavništvo? Mogu li ti ljudi i ti poslanici imati pred očima narodne ciljeve, kad takov zločin počinjaju na samom putu do svojeg položaja? Pa da se savesno i nesebično posvete radu, mogu li ikada nadoknaditi i ispraviti ono, što su počinili? I to su ljudi naobraženi i dobro upućeni, koji se nikada ne bi mogli da ničim opravdaju, jer dobro znadu što čine. To su uvažena i uplivna lica, koja uživaju poverenje u narodu.

A dok se oni i njihovi korteši i izbornici na račun žrtava obogaćuju, oni koji su stradali imetkom i zdravljem na bojnim poljanama i u tamnicama i majke i udove i siročad preminulih mučenika stradaju od glada i golotinje, a po beogradskim ulicama sakati i kljasti srpski vojnici, koji su uda i krv svoju rasejali po bojištu, ti živi spomenici junaštva, slave i samopregora pružaju ruke i (srami se Oslobođena Jugoslavijo!) prose svagdanji hlebac. I oni gladni i suhi iznakaženi dižu svoj mutni i teški pogled da izvole milost od onih izglađenih i parfimiranih, koji se vozikaju i šeću od skupštine u ministarstva, iz ministarstva u banke, restauracije, barove itd. i zebnjom i nepouzdanjem isčekuju ili zgužvani dinar ili prezirni posmeš. To im je nagrada onih, koji uživaju plodove njihovih žrtava.

Vide li to i osećaju li to oni, koji na račun dobrovoljaca priskrbljuju zemlju svojim nepoštenim pomagačima? A ako ne vide oni, vide li oni drugi, koji upravljaju zemljom i kojih je dužnost, da ih radi njihova zločina kazne?

Naša je dužnost da za sada samo upremo prstom i rečemo svoju, a ta glasi: *sudite im, da ne budete suđeni!*

Nećemo kompromisa.

U nizu ropskih decenija sva su naša prirodna bogatstva i prednosti bila zatajavana i svaka mogućnost napretka i razvoja bila je mimoilažena ili čak silom uklanjana. Gospodari iz Beča i Pešte bijahu nas osudili, da na vijeke ostanemo kolonija niže vrste, koja će da im dostavlja potrebna množstva sirovina i radne sile: izvor njihova bogatstva i uvjet i baza njihovog napretka i prestiža. Nijesu dozvoljavali da se

u našim rukama razvije ni promet ni industrija i pravili su nam u tom pogledu sve moguće poteškoće, kako bi nas prisilili da vječno opskrbljujemo njihove industrijalne gradove, te gospodarska i industrijska naselja, koja su u našim zemljama sistematski osnivali.

Budući naš narodni teritorij obuhvatao cijelu morskou obalu bivše monarhije, od koje su ih opet dijelile hiljade četvornih kilometara jugoslovenske zemlje i milijoni zaostalog, nepismenog, ali žilavog naroda, ne nadjoše drugog načina kako bi i prometom gospodovali, nego da i na našoj obali

osnuju koloniju i spoje ju preko nas sa svojom zemljom i gradovima. I žrtvom odabraše zgodno položenu Rijeku, malo ribarsko selo Hrvatskog Primorja, gdje je imao da se podigne i razvije velik mađjarski grad i luka. Uza sva nasilja Mađjarima tu nisu ovale ruže, jer ih je naš narod poznavao i mrzio, te se ubrzo sprijateljše s Talijanima, koji od pamtivijeka idu za tim, da nas na Jadranu slabe i uništavaju.

Svim dozvoljenim i nedozvoljenim sredstvima, željezničkim tarifama, carinskim i svim mogućim pogodnostima, a navlastito bacanjem grdnih miliona, koje su se paru po paru trgali iz ustiju našeg seljaka, uspjele je austro-mađjarskim vlastodržcima i doseljenim talijanima, da podignu tu tačku do zamjerne visine na štetu svega ostalog primorja, koje je do skrajnosti zapušteno: jedva moglo da održi karakter nekada jakog pomorskog kraja.

Koncem svetskog rata, kad je Austriju i Mađjarsku stigla zaslužena kazna, te postade dvije male gladne i ovisne države, nestalo je Rieci zaledja i svi su putevi, koji ju spajaju s kopnom ostali u našim rukama, te je talijanskim i mađjarskim gavanima, koji su se u njoj ustoločili i zagospodovali u prkos njenih fanatičnih uličnih banda, grdna činjenica pred očima: Rieka može da živi i uzdrži svoj promet i industriju i svu svoju veličinu jedino kao čest jugoslovenske države, od koje je po prirodi geografski i etnografski neodjeljiva.

Naši neiskusni političari i preslabi ekonomski računali su s tom činjenicom i držali, da će rječki gradjani i kapitaliste s istog razloga prionuti na ovu stranu, ali su se prevarili, jer je parola „O Italia o morte“, koja je u okupiranoj Dalmaciji nakon rapskog ugovora brzo ispušila, na Rieci opalila. I tako je Rieka, makar danas ne bila daleko od toga, da obuče pokajničku halju i pospe glavu pepelom, ipak ostala izvan naših granica.

Naši su na žalost računali samo na tudju Ahilovu petu i valjda čekali kad će da razočarana i gladna Rieka padne nama pred noge, dok su Talijani rek bi vodili više računa o tome, da Jugoslavija ima da opskrbljuje sve svoje južne, pasivne zemlje: Hrvatsko Primorje, Dalmaciju, Ornogoru, Hercegovinu pa i samu Bosnu i da osim toga udovoljava izvozu drva i svega ostalog na more i s mora za nas i susjedne države, koje bi inače bile upućene na Rieku. I dok su naši prije računali na Rieku pa kašnje na Baroš i u tom očekivanju nisu ništa poduzeli i nikako predusreli rastući promet, Talijani još uvijek drže svoje adute u rukama i tako dolaze do zadnjeg časa, da nas izigraju i ostvare svoj plan: da održe Rieku izvan naših granica i prisile nas, da ju mi hranimo i uzdržavamo na štetu i propast naših primorskih gradova. Tu zamku krstimo rječkim konzorcijom.

I tako smo danas u opasnosti, da u Danunzijevoj lakrdiji, uz supotpis naših diplomata najjadniju ulogu njesto Italije i rječkog talijanstva odigramo mi, dobroćudni Jugosloveni.

Nema sumnje, da smo danas na velikom čudu s našim saobraćajem, ali što ćemo postići time, ako ceo naš promet za neizvesno vreme poklonimo tuđincu? Malo, samo malo bistrog oka, stvarnog shvatanja i volje, pak ćemo se na našim današnjim izlaznim tačkama: Metkoviću, Gružu, Zelenici i Bakru okrpiti i sigurno dovesti do toga, da našim potrebama za sledećih deset godina udovoljavamo, a sva je prilika, da će nas puno prije željeznice nego luke izdati. Da su naši vodeći nastojali da stvore malu i kakovogod rezervu za slučaj neuspjeha, koji evo doživjesmo, danas ne bi ni jedan vagon u našim lukama pao u stajarinu i jedina bi nam briga bila željezničke pruge, a nipošto luka, te bi osim velike ekonomske koristi imali jedan razlog poniživanju i jednu pogibelj velikog zla manje.

Ne treba Bog zna koje državničke mudrosti da se obračuna s ovim pitanjem, nego je dovoljno provesti običnu kalkulaciju na bazi dosadanjeg našeg prometa, pak će i slepac da vidi, da se i danas možemo s malim žrtvama da izvučemo i da bi nas to privremeno uredjenje luka, kojima se danas služimo, stajalo koliko možda sami jedan od incidenata i parada na koje se možemo spremati u slučaju bilokakvog kompromisa sa Riekom ili sa Italijom na Rieci.

Zanimivo je, da se taj konzorcij već odavna sprema i par puta smo se, kako je barem izgledalo, našli pred gotovim i ako je čitava naša javnost izjavila radi tog koraka ogorčenje i ne samo to, nego i vodje naših partaja okrivljuju jedni druge, da hoće konzorcij, a nitko ne priznaje da ga hoće.

Ekonomske razloge nemamo, da se u taj nesmotreni kompromis upuštamo, nego baš obratno, a obzirom na sve ostalo moramo da ostanemo dosljedni i uskratimo Rieci i zadnji komadić hleba i sve što od nas moli ili zahteva: Rieci je mjesto u Jugoslaviji, a ako njeni gavani silom hoće da ju održe vani, neka nose i posljedice. Sa Zadrom je isto.

FELJTON

Posljednja želja.

Svetom pepelu ubijenog druga Milivoja Petretića.

Sjetite se, družo, kad s' istoka huknu
Prevrata orkani, kad krvave zublje
Slobodu naveste, lanci kad raspuknu
Rane duše jedne, najteže, najdublje.

Kad u pjenu konjic našim kućam srne,
Žuđenoga voden rukom Osvetnika,
A oboren krvnik pred njime protrne
I strava obuzme budog odmetnika;

Sjetite se bola izgubljenog druga,
Sa ognjišta toplog gvoždem izagnana,
Opijelom zlobe, kletava i ruga
U tuđini mrskoj sramno zakopana.

Sjetite se ruku lancem okovanih,
Sjetite se jada popljuvanog roba,
Izbočenih lica, negda milovanih,
Sjetite se gladu ubijenog roba.

Sjetite se gorkih prolivenih suza
Za suzama Starca, na Krfu ih lije

Ne zaboravimo, da za Riekom stoji u rukama tuđina još ceo jedan dio naše domovine, jedan dio jugoslovenskog naroda, koji čeka na nas i koji zebnjom prati svaku našu kretanju. Na koga će da padne njihova osuda i njihovo prokletstvo, ako mi pomognemo neprijateljima našim, da se na Rieci ustale i podignu? Rieka je prva utvrda, koja mora da sama klone, a budemo li odlučni i ustrajni, a uz to oprezni i razboriti, doživjet ćemo skoro da se iz te razvikane Danunzijeve prijestolnice digne moleći glas umirućeg izgubljenog sina.

Čuvajmo se kompromisa sa onima, kojima u cijeloj povjesti zadnjih godina ne vidimo ni najmanji trag čestitosti i dostojanstva. Naprotiv: označimo jasno granicu i povjerimo je bistrom oku naših iskušanih vojskovođa.

Naš pokret:

Zbor nacionalista u Krapnju.

U nedjelju 25 septembra krenulo je dvanaest naših drugova u Krapanj na poziv tamošnjih nacionalista, da održe predavanje i provedu organizaciju.

Izletnici su se u društvu tamošnjih drugova najprije razišli po otoku i razgledali selo i sve okolo, informirali se o kulturnom i ekonomskom stanju mještana, kao i političkom raspoloženju. Nakon toga sabraše se u priličnom broju u dvorani, gdje je član kulturne sekcije Z. Kačić jasno i opširno prikazao razvitak naših prilika od pre rata do danas i objasnio uzroke današnjoj bijedi i nesredjenosti, te označio prvi i najjači uvjet sredjenju, napretku i blagostanju u slobodi-narodno jedinstvo. Stavio je na srce našim tamošnjim drugovima, da nada sve paze na mir i ljubav medju seljanima, koja ne smije da bude narušena time što su počeptani u stranke i što se u mišljenju razilaze. Preperučio je, da se u blizim izbornim borbama uzdrže mirni i razboriti, te da imaju na umu, da sve to mora da bude na korist a ne na štetu domovine.

Govorio je za njim drug Slavko Grubišić, koji je opširno razlagao o potrebi morala, ponosa i čestitosti, koja mora da vlada

Više neg nad tamom kamenijeh uza
Nad boli junaka, što se ranjen bije.

Dodite, drugovi, zemlju raskopajte,
Tuđinska je, tvrda, teži za tri groba,
Kroz slojeve vlažne bratsku ruku dajte,
Dodite, drugovi, iznesite roba.

Nosite me našem toplom Sustjepanu,
Spustite me raci roditelja moji,
Vratite me surom stjenju opjevanu,
Zadnja je to nada, što ju mrtvac goji.

Dajte me vedrini našijeh nebesa,
Nos' te me djetinjstva omiljeloj bajci,
Vratite me sjeni mojijeh čempresa,
Vratite me moru, vratite me majci.

Slušati ću glazbu njegovih talasa
Disati ću miris vječitoga maja
U rođenoj grudi, u tišini spasa
Nad kojim ne ištem božanstva ni raja.

Milivoj Petretić je jedan od onih, koji su u našim redovima do posljednje kapi svoje krvi, svoju mladost i svoj život žrtvovali u borbi za ideju. Još kao đak bio je trijezan i oduševljen rodoljub te je kao takov brzo pao u oko ondašnjoj austrijskoj

u narodu, koji uprkos današnje pokvarenosti mora da se uzdrži duševno, i tjelesno zdrav. Obrazložio je potrebu čvrste organizacije naših redova, kako bi i nacionaliste u Krapnju doprinjeli svoj dio u radu i borbi našeg pokreta, koji ima u vidu jedino jaku, jedinstvenu, kulturnu i sretnu Jugoslaviju.

Upisalo se 26 članova, koji odabraše med sobom za predsjednika A. Jarana, podpredsjednika Josipa Nanjara, tajnika i blagajnika Frane Tanfara Pavina, vođu Jurica Josu Nikolini, a naknadno nam je javljeno, da je pristupilo još 7 članova.

Nacionaliste su pod zastavom otpratili drugove do pristaništa, gdje se uz pjevanje himna, klicanje kralju i domovini razidjoše.

Saopštenje centr. odbora.

Centralni odbor Or. Ju. Na. u Splitu objavio je u broju 58 „Pobede“ sledeće saopštenje:

„Na sednici Centralnog Odbora Or. Ju. Na. od 27. septembra ove godine izvedene su u interesu našeg pokreta i discipline u njemu ove lične promene: za glavnog tajnika postavljen je gosp. Marko Nani, a za direktora i odgovornog urednika „Pobede“ postavljen je gosp. dr. Vladimir Matošić.

Tim povodom član Centralnog Odbora gosp. Vlaho Raić, kojemu je dotle bilo samo privremeno povereno uređivanje „Pobede“ iz mesečnu platu i postotak na oglašavanje, istupio je u Odboru na tako nedisciplinovan i nedelikatan način, da je svojim postupkom sam sebi dalje onemogućio ostanak u Centralnom Odboru, što je i sam uvideo, davši svoju ostavku na članstvu Centralnog Odbora i Organizacije, a što je Centralni Odbor jednoglasno usvojio.

Povodom pak izjave gosp. V. Raića, štampane odmah sutradan u mesnom „Novom Listu“, koji konsekventno napada naš pokret i iz najneznatnijih sitnica hoće da izbija neki kapital, Centralni Odbor smatra i taj postupak gosp. Raića najboljim dokazom da mu u ovom Centralnom Odboru nije bilo mesta, te izjavljuje još jednom svoju potpunu solidarnost s dosadašnjim radom i postupcima svog predsednika gosp. dr. M. Korolije.

policiji. Radi patriotskih istupa na ulici bio je uz mnoge druge u Splitu proganjan i zatvaran. Bio je zabilježen u crnoj knjizi i kao jedan od kolovođa naročito pažen.

Za vreme balkanskog rata uspjelo mu je, da prebjegne u Crnu goru, gdje se je borio protiv Turaka i Arbanasa i u jednoj od najtežih borbi dobio tane kroz grudi. Nekud o koncu balkanskog rata otpustiše ga iz bolnice i za tim iz vojske, te nam se vratio ramen i veseo, ohrabren pobjedom i iskušan prolivenom krvi, oduševljen i spreman na sve. U perivoju, na Bačvicama i Marjanu sjedeći na klupi ili na kamenu skupljao se oko njega, a on nam je blažen pričao o očajnim borbama po arbanaskim klisurama, o svim grozotama, koje je proživio, o krvoločtvu Arbanasa i Turaka, te o toploj bratskoj ljubavi i njezi, koja mu je bila iskazana za vreme liječenja u bolnici. Vidjesmo ranu na njegovim mladenačkim grudima i svjedodžbu njegova zapovjednika, kojom mu izrazuje hvalu rad hrabrog i neustrašivog držanja pred neprijateljem.

Usled sudjelovanja u ratu bio je naročito obilježn kao opasan velikosrpski pro-

Što se tiče stvari povišenja plate gosp. Marku Nani-u kao uredniku „Pebede“ Centralni Odbor naglašuje da je ta stvar bila redovito rešena na sednici Centralnog Odbora, a da nije ustanovljena nikakova nekorrektnost u pogledu gosp. Nani-a što je i sam gosp. Raič, koji je bio prisutan na sednici saglasno sa ostalim prisutnim članovima i svojim glasom potvrdio.

Na koncu, Centralni Odbor izjavljuje da se na slične neozbiljne istupe uopće ne će obazirati.

Prijednji sekretar centralnog odbora Gosp. Vlaho Raič napao je u splitskim novinama „Novo doba“ i „Novi list“ predsjednika i tajnika centralnog odbora iznoseći lične nesuglasice, koje postoje med njima još od prije. Jako je neumjesno što V. Raič bez obzira na sam pokret iskaljuje svoju žuč opisujući pojedine momente i trvenja, kojih svugdje imade, a koja svakako vazda mora da ostanu u onom krugu u kom izbijaju, a nipošto da se iznose, najmanje pak u nesklonoj štampi. Gosp. Raič je time dao priliku uredniku „Novog lista“, da stavi stvar na veliko zvono i prikaže, kao da bi stajali pred Bog zna kakovim promjenama u centralnom odboru i čitavom pokretu. Ovaj na koncu nekud prijateljski savjetuje nama nacionalistima, da promijenimo stazu i krenemo tobož onom, kojom su stupali nacionaliste prije rata.

Radi ravnjanja obznanjujemo drugove, da na stvari nema ništa, o čem bi bilo vredno da se vodi računa. Izmjena jednog lica u našem centralnom odboru ili gdje bilo nema ni iz daleka takova uticaja na pokret, kako bi se to htjelo da prikaže. Nesuglasice imade, kako rekosmo svugdje, pak može da ih bude i med nama, ali mi smo do sada pokazali, da smo u stanju, da se međusobno snosimo i žrtvujemo. Naš se pokret širi na udivljenje cijele domovine, na radost svih dobrih, sabranih i poštenih Jugoslavena, a na prepast dušmana naših. Mi idemo istom cilju i istim putem, kojim se pred deset godina uputismo, kad začesmo nacionalistički pokret. Nemamo što da kajemo, ni što da ispravljamo. Prošle godine čulo nas se samo u Dalmaciji i jedva nešto u Zagrebu, a ove godine se vije naš barjak širom cijele Jugoslavije. To je dokaz, da nas narod naš razumije i slijedi.

pagator i buntovnik, što mu je na svakom koraku radjalo neugodnostima, ali to njega nije smetalo, nego je naprotiv sve to primao kao dokaz, da je na dobroj stazi i kao razlog da se jače i otpornije bori. Od balkanskog do svjetskog rata je bio nekoliko puta opet napšen, a kad je nastupio rat, dijelio je sudbinu sa svojim drugovima kao veleizdajnik u tamnici.

Kako je u tamnici prošao možemo suditi po tome, što je, nakon što je skoro i bez pregleda bio uzet u vojsku, posle nekoliko sedmica otpušten za vazda. Došo je kući, lego u krevet i u krevetu proživio još godinu dana. Do zadnjeg dana dopisivao je sa svojim drugovima po tamnicama i logo-

Nacionalistička štampa.

Kroz godinu i pol agilnog i požrtvovnog rada i prezanja postigosmo uz sve ostale uspjehe i na polju štampe toliko, da već danas imamo šest nacionalističkih organa u Jugoslaviji i to:

„Pobeda“ organ centralnog odbora Or. Ju. Na. u Splitu. Tjednik.

„Vidovdan“ organ oblasnog odbora Or. Ju. Na. u Novom Sadu. Do sada je izlazio dva puta sedmično, a šada veseljem primamo vijest, da se pretvara u dnevnik.

„Princip“ organ oblasnog odbora Or. Ju. Na. u Subotici. Tjednik.

„Soba“ organ oganizacije Or. Ju. Na. u Šibeniku. Mjesečnik.

„Predstraža“ organ organizacije Or. Ju. Na. u Vršcu. Tjednik.

„Novi pokret“ organ Or. Ju. Na. u Vukovaru. Do sada tjednik, a od 15. oktobra izlaziće kao kulturno-znanstveni mjesečni časopis.

Našem pokretu skloni listovi:

„Preporod“ — Beograd. Dnevnik.

„Pokret“ — Zagreb. Dnevnik.

„Stara Srbija“ — Skoplje. Dnevnik.

Nacionaliste, širite i podupirite svoju štampu.

Naš pokret u Vojvodini. Po cejoj Vojvodini otiješkim zamahom širi se naš pokret. Po svim većim mestima osnovane su organizacije Orjune, tako da u Vojvodini već sada ima preko 10.000 organizovanih naših drugova, koji imaju tri tjetnika „Princip“ u Subotici, „Predstraža“ u Vršcu i „Vidovdan“ u Novom Sadu, koji bi u najskorije imao da se pretvori u dnevnik. To je najbolji znak kako je misao našega pokreta zdrava, jer, saimo ono što je zdravo i moralno može da opstoji, da se razvija i uspeva. Našim drugovima, saboriocima za veliku jugoslovensku ideju na severu našemile Otadžbine, puručujemo s obala toplog i bučnog našeg Jadrana. Ustrajte, jer je Pobjeda ispisana na našem barjaku!

Komuniste dižu glave. U nedelju 1. ov. mj. imala je beogradska komunistička omladina da održi zbor protiv nacionalističkoga pokreta u Jugoslaviji. „Sazivački odbor“ oblepio je sve beogradske ulice glomaznim plakatima, u kojim se pozivalo

rima, pun nade u život, pobjedu i slobodu i stvarao i pružao snagu i vjeru sebi i njima. Sredinom marta 1917 godine tuberkuloza, koju je u tamnici dobio, rastočila je do kraja njegova pluća i skončala onaj mladi i kreplki život. Dostojno je doprinio svoju žrtvu velikom idealu, kome se posvetio: umro je mučeničkom smrću za Jugoslaviju.

Jest, Mile naš, prestala je crna moć Habsburga i sunce slobode obasjalo je svjetlim i toplim zrakama more i brda i polja jugoslovenska; ne strižu crni kljunovi tiranovih ratnih galija plavo valovlje našeg Jadrana i ne skrivni bahatost njegova svetinje naše. Proklet i ponižen krvnik roda našeg umro je u progonstvu, a ime Petra

gradjanstvo na taj zbor. Naši drugovi iz Beograda i Vojvodine pozvali su sve članove Orjune, da pođu taj dan u Beograd i da vide trubadure Lenjinova evanđelja i „preporoditelje čovečanstva“. Iz Vojvodine se prijavilo preko 50.000 nacionlista i imali su u nedelju 1. ov. mj. da pođu posebnim vozom u Beograd, ali ti grlati komunistički junaci, kad su videli što se ono iza brda valja, povukli su se u svoje rupe i nisu održali najavljeni zbor.

VIJESTI.

Prostorije Or. Ju. Na u Šibeniku nalaze se nad restauracijom „Slavija“ na obali. U istima je čitaonica, te redakcija i administracija „Soče“, članovima svih organizacija Or. Ju. Na Jugoslavije slobodan je pristup cio dan.

Izdajnička rabota. Tekom ovog meseca pokušao je jedan od blokaških vodja Dr. Basariček, da prodje Dalmacijom i rasije otrov separatizma. Došao je bio u Šibenik, ali nekako prebrzo odmaglio i samo se pokazao u Vodicama i opet nekud istežao. Kad se je opet pojavio u Vodicama uzrujaló se naše svesno jugoslovensko pučanstvo i taj gospodin bi bio zlo prokao, da ga nije zaštitila žandarmerija u čijoj je prstnji prešao u Šibenik i brzo se ukrcao u ladju za Dubrovnik. U Splitu su ga naši drugovi primorali, da se kani belaja i on se kao pametan čovjek lijepo vratio doma. Priča se, da je nekome reko na ladji, da će nacionalistima u Vodicama poslati račun za kemičko čišćenje odijela. Drugi opet kažu, da se je izrazio, da u Dalmaciji nema glada, dok je tako izobilja jaja i pomedora.

Izdavatelj: Org. Jugosl. Nacionalista u Šibeniku
Odgovorni urednik: LOVRO GUBERINA
Tisak: grafičnog zavoda E. Vitaliani-a - Šibenik

Pozor vinogradari!

Stigao nam je:

NATRIUM BISULFIT

najbolje sredstvo za uzdržanje vina
potpuno čist iz
prve francuske tvornice kemikalija
BRAĆA MAKALE - ŠIBENIK

Karagjorgjevića, kojem si prisegao, zabilježila je povjest imenom Velikog Osloboditelja i kralja jugoslovenskog. A drugovi trojji, koji na životu ostaše, prožeti velikom ljubavi, koja je nikla u danima ropstva i ojačala u vreme najtežih iskušenja, kroče sigurno i neumorno davno označenom stazom konačnom cilju svojem, spremni, da poput Tebe i dostojni Tebe i posljednju i najveću žrtvu doprinesu.

Tople bratske suze tope jugoslovensku grud, u kojoj počivaš; ime će Tvoje da žive u srcu svakog od nas do posljednjeg kucaja, a Tvoja će žrtva vječno da sja na posvećenom žrtveniku slobode, jer si krvlju svojom plamen njegov ojačao. *Zlatko Katič.*

ŠIBENSKA OKRUŽNA BANKA DIONIČKO DRUŠTVO U ŠIBENIKU

PLAĆA

6% kamate na uložne knjižice || 4% kamate na čekovne račune
5% „ „ tekuće račune || bez ikakvih odbitaka.

Doznake iz aktivnog računa vršimo bez providbe.

SLAVENSKA BANKA d. d.
FILIJALA ŠIBENIK

•• Dionička glavica K 150.000.000. •• Pričuva K 50.000.000.
 BRZOJAVNI NASLOV: SLAVENSKA

Glavno sjedište
ZAGREB

Poslovne centrale:
BEOGRAD LJUBLJANA

FILIJALE	EKSPozITURE
Bjelovar	Monoštor
Brod n/S	Skofja Loka
Dubrovnik	SEZONSKA EKSP.
Celje	Rogatačka Slatina
Gornja Radgona	AGENCIJA:
Kranj	Buenos Aires
Maribor	AFILIJACIJE:
Murska Subota	Budapest (Balkan Bank).
Osiijek	Wien (Bankhaus)
Sombor	M. R. Alexander
Sušak	
Šabac	
Velikovac	
Vršac	

Prima uloške na knjižice i tekući račun uz najpovoljnije uvjete.

Obavlja sve bankovne transakcije najkulantnije.

Restauracija „Slavija“
 Šibenik
 na obali

moderno preuređena i opskrbljena prvorazrednim konfortom.

Izvršna kuhinja, delikatese, stolna i desertna, domaća i strana vina i likeri.

DROGARIJA
VINKO VUČIĆ
 Šibenik

Skladište kemijskih proizvoda, laka boja, gumenih predmeta i c.

OPTIKA.
 Naočala - Cvikera.

Izvršuje svaku izradbu po okul. liječnik. propisu. Primaju se popravci.

Tvrđka utemeljena 1906.

JOSIP JADRONJA
 ŠIBENIK :- (DALMACIJA)

agenturni, komisionalni, otpremnički i pomorski posao, poveljeni trgovačko-pomorski mešetar.

Brzjavni: Agentur Jadronja - Šibenik. Telef. interurb. br. 3.

Zastupstvo i skladište najboljih eksportnih tvrdka i tvornica. sve kolonijalne robe, pšeničnog brašna boljeg domaćeg mlina, kao i mekinja, kukuruza, zobi itd. — Likera, Siropa, finih vina i šampanjca. — Izravni uvoz iz inozemstva: sira Parmizana Emmenthalera, te Estrata konzerve pomidora, Mortadele, Ruskog originalnog čaja, Modre galice, sumpora itd. — Sardine u ulju i u bačvama slane srdjele najveće dalmatinske tvornice. — Karbid tvornice Jajce (Bosna) koji sadrže 200—300 litara acetilena, mnogo korisniji nego dalmatinski te prema tomu mnogo jeftiniji pri uporabi. Nadalje je čist i daje krasno jednolično svjetlo, bez ikakvog neugodnog mirisa. — Petroulje u sanducima i bačvama izvrstno rafinirano. — Domaće rafinerije, benzin i mineralna ulja svih vrsta najfinije rafinirano, oxigen u tehničke, medicinske i znanstvene svrhe, kiselina za akumulatore.

Uzoreci, ponude i razjašnjenja na zahtjev badava i tranko. — Prima se naručbe svakovrsnih pečata i tabla uz tvorničke cijene.

Zastupstvo za špediterske poslove u svim većim mjestima cijelog svijeta.

KNJIŽARA FILIP BABIĆ - ŠIBENIK
 (HRVATSKA KNJIŽARNICA ZADAR)

Novo moderno uređen i povećan posao. — Potpuno skladište Jugoslav. knjiga. — Veliki sortiment knjiga stranih jezika. — Tvorničko skladište papira uz najjeftinije cijene. — Sav pribor za urede, općine i škole. — Skladište školskih knjiga. — Prima predplate na stručne i periodične časopise svakog jezika i struke. — Muzikalije svake vrste. — Pribor za pišaće strojeve i Karbon-papiri.

Otprema brza i točna a cijene jeftine. — Solidna posluga.

Prva Dalmatinska slastičarna
Stevo Mandić

Široka ulica. ŠIBENIK Široka ulica.

Opskrbljena električnim pecivom najboljim i najfinijim vrstama slatkiša i fiškita, te vlastitih specialiteta.

LIKERI NAJBOLJIH NAŠIH TVORNIKA.

Prima narudžbe za vani, koje izvršuje tačno i brzo.

TELEFON INTERURBAN Br. 31.

Odlikovana tvornica likera
IVAN JELIĆ - ŠIBENIK
 Vlasnici: Petrović i Nedučin

Preporuča cijenjenim musterijama svoje poznate proizvode i naročito specialitete najbolje vrste u Jugoslaviji:

Ros. maraschino, Coccola, Vlavov, Creme de marasca, Creme des mandalines, Creme des	aprigueaux, Creme des Bama-nes, Creme de chocolate, Creme de caffè Milica i Confreeaux.
---	---

Otprema tačno i brzo svaku količinu od jednog poštanskog sanduka na više. Otprema uz pouzće.

TRAŽITE CIJENIKE. Brzjavna adresa: **JELIĆ**

„L' UNION“ FRANCUSKO OSJEGURAVAJUĆE — DRUŠTVO U PARIZU. —

Život glavica Franaka **272,221.898.-**
 Požar glavica „ **20,000.788.-**

Zastupstvo za šibenski okrug: **VINKO DELALE - ŠIBENIK**

Odlikovana tvornica „MARASKINA“
G. S. Matavulj Šibenik

kraljevski dvorski liferant. — Preporuča svoje specialitete: Rozolio Maraskin marka „Adria“ — Extrafina rakija „SMREKOVAČA“. Medicinal „KONJAK“ — Zastupstvo za Split, okolicu i otoke: L. GRISOGONO, SPLIT. Marmontova br. 1.

Brzjavni: **DISTILERIJA.**